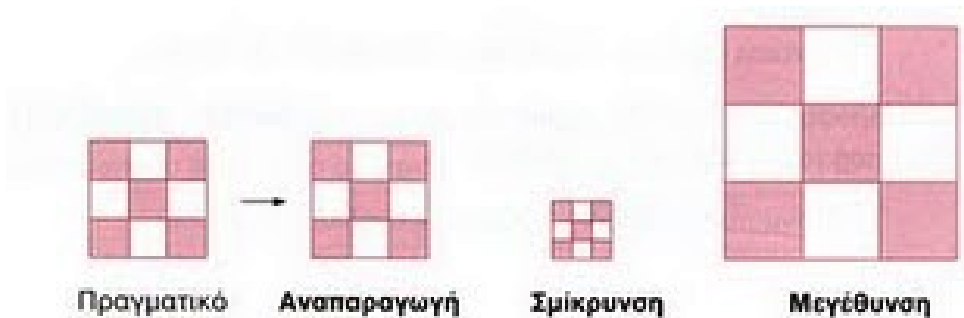

Σμίκρυνση - Μεγέθυνση

Όταν μεταφέρουμε ένα σχήμα σε ένα χαρτί και διατηρούμε τις πραγματικές του διαστάσεις, τότε λέμε ότι έχουμε **αναπαραγωγή του σχήματος**. Όταν το **σχεδιάζουμε μεγαλύτερο** λέμε ότι έχουμε **μεγέθυνση** και **όταν το σχεδιάζουμε μικρότερο από ότι είναι, σμίκρυνση**.

Για να μεγεθύνουμε ή να μικρύνουμε ένα σχήμα, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και πλέγμα με ίδια τετραγωνάκια (με το πρωτότυπο), αρκεί να διατηρήσουμε τη σχέση που θέλουμε να έχει το σχέδιό μας με το πραγματικό σχήμα (σωστή δηλ. αναλογία). Τη σχέση αυτή την εκφράζει η **κλίμακα**.

Κλίμακα δηλαδή ονομάζουμε το πηλίκο που δηλώνει τη σχέση της απόστασης στο σχέδιο προς την πραγματική απόσταση. Ή αλλιώς:

$$\text{Κλίμακα} = \frac{\text{απόσταση στο σχέδιο}}{\text{πραγματική απόσταση}}$$

Η κλίμακα μας δείχνει πόσες φορές μικρότερο ή μεγαλύτερο είναι το μέγεθος ενός σχήματος ή μιας εικόνας από το πραγματικό. Δηλ. όταν λέμε κλίμακα 1/2 ή 1:2 σημαίνει πως το σχέδιό μας είναι 2 φορές μικρότερο από ότι είναι στο πρωτότυπο. Αντίστροφα κλίμακα 2:1 ή 2/1 σημαίνει πως το σχέδιό μας είναι 2 φορές μεγαλύτερο από ότι είναι στην πραγματικότητα (πρωτότυπο).

Παράδειγμα : Δύο πόλεις που σε χάρτη με κλίμακα 1:1.000.000 απέχουν 10 εκ. η μία από την άλλη (σε ευθεία γραμμή), στην πραγματικότητα απέχουν 1.000.000 φορές περισσότερο, γιατί 1 εκ στο χάρτη αντιστοιχεί με 1.000.000 εκ στην πραγματικότητα. Άρα τα 10 εκ της απόστασης των δύο πόλεων στο χάρτη αντιστοιχεί με 10 εκ x 1.000.000 εκ = 10.000.000 εκ ή 100.000 μ. ή 100 χμ στην πραγματικότητα (πάντα σε ευθεία γραμμή).

Άρα με δυο τύπους μπορούμε να βρούμε τις διαστάσεις ενός σχεδίου ή της πραγματικής απόστασης :

Διάσταση σχεδίου = πραγματική απόσταση • κλίμακα

Πραγματική διάσταση = διάσταση σχεδίου : κλίμακα

Σύμβολα της κλίμακας στο χάρτη της Γεωγραφίας

1 : 1.000.000

Όσο μεγαλύτερος είναι ο παρονομαστής ,
τόσο μεγαλύτερη είναι η επιφάνεια που απεικονίζεται στο χάρτη

Ασκήσεις

1. Η πραγματική απόσταση Αθήνας - Λαμίας είναι περίπου 200 χιλιόμετρα. Αν ο χάρτης έχει σχεδιαστεί με κλίμακα 1 : 1.000.000, πόση είναι η απόσταση των δύο πόλεων πάνω στο χάρτη σε ευθεία γραμμή ;
2. Η απόσταση στο χάρτη Αλεξάνδρειας - Βέροιας είναι 50 εκατοστά και η κλίμακα του χάρτη είναι 1 : 50.000. Πόση είναι η πραγματική απόσταση των δύο πόλεων ;
3. Ένα οικόπεδο έχει σχήμα τετραγώνου με πλευρά 15 μέτρα. Ένας αρχιτέκτονας το σχεδίασε με πλευρά 15 εκατοστά. Ποια είναι η κλίμακα του σχεδίου ;
4. Η πραγματική απόσταση Αθήνας - Θεσσαλονίκης είναι περίπου 500 χιλιόμετρα. Αν ο χάρτης έχει σχεδιαστεί με κλίμακα 1 : 10.000.000, πόση είναι η απόσταση των δύο πόλεων πάνω στο χάρτη σε ευθεία γραμμή ;
5. Ένας μηχανικός σχεδίασε ένα πάρκο σε σχήμα ορθογώνιο με κλίμακα $\frac{1}{800}$. Το πάρκο στο σχέδιο έχει μήκος 0,45 μ. και πλάτος 0,20 μ. Πόσα μέτρα είναι οι πραγματικές διαστάσεις του ;
6. Η απόσταση στο χάρτη Αθήνας - Βερολίνου είναι 50 εκατοστά και η κλίμακα του χάρτη είναι 1 : 5.000.000. Πόση είναι η πραγματική απόσταση των δύο πόλεων ;
7. Η απόσταση στο χάρτη Αθήνας - Μόσχας είναι 20 εκατοστά και η κλίμακα του χάρτη είναι 1 : 10.000.000. Πόση είναι η πραγματική απόσταση των δύο πόλεων ;